

Diskusjonsmøte om biomasse i lavutslippssamfunnet

Organisert av Klimautvalget 2050

Helsfyr, Oslo, 18.11.2022

Referat

Til stede

Inviterte deltakere

Jens Måge, Avfall Norge
Joakim Hauge, Bellona
Dag Arthur Aasbø, Borregaard
Hege Voll Midtgaard, Byggenæringen og BNL
Tonje Orsten Kristiansen, FIVH
Kjetil Bjørklund, KS
Holger Schlaupitz, Naturvernforbundet
Anders Fagernes, NHO Luftfart
Trygve Ulset, NHO
Pernille Bügel, Norges Bondelag
Ida Aarø, Norges Skogeierforbund
Inga Ragnhild Holst, Norsk Bioenergiforening
Trygve Mellvang Tomren-Berg, Norsk Fjernvarme
Marit Holtermann Foss, Norsk Industri
Simon Jóhannsson, Norsk Rederiforbund
Gudbrand Rødsrud, Prosess21 / Borregaard
Christian Steel, Sabima
Anne Marit Post-Melbye, Zero

Inviterte innledere

Mats Nordum, Miljødirektoratet
Solrun Figenschau Skjellum, NIVA
Anders Bjartnes, Energi og klima

Fra utvalget

Martin Skancke, utvalgsleder
(andre medlemmer av utvalget fulgte møtet digitalt)

Fra sekretariatet

Ellen Bruzelius Backer
Siri Eritsland

Velkommen

Martin Skancke (utvalgsleder) ønsket velkommen og innledet om arbeidet til Klimautvalget 2050. Ellen Bruzelius Backer (sekretariatet) orienterte om opplegget for dagen.

Faglig innledning fra Mats Nordum, Miljødirektoratet

Nordum innledet om utsikter for bruk og produksjon av biomasse i en norsk kontekst. Ifølge Miljødirektoratets analyse vil etterspørselen etter biodrivstoff øke betydelig i Norge fram mot 2030, selv om tiltak i Klimakur som reduserer etterspørselen gjennomføres. Kun en del av etterspørselen forventes å kunne dekkes med norsk produksjon. IPCC tror etterspørselen globalt sett vil vokse betydelig, men tallene er usikre. En sterk vekst i etterspørsel kan gi økende konkurranse mot matproduksjon og biodiversitet. Det er et problem at vi i dag mangler internasjonal regulering på feltet.

Faglig innledning fra Solrun Figenschau Skjellum, NIVA

Biomasse fra havet kan potensielt brukes til mange ting for å erstatte produkter med høyt klimagassutslipp, men er karbon- og biodiversitetsrike økosystemer som må forvaltes bærekraftig. I Norge er det lang tradisjon for tarehøsting, men tare dyrking vil være viktig for å oppskalere bruk av biomassen. Tare dyrking kan gjøres bærekraftig i en viss skala, men det er usikkert hvor vippepunktet befinner seg mellom bærekraftig produksjon og for stor skala. Det er behov for miljøovervåking og kunnskapsutvikling for å gjøre dette bærekraftig.

Faglig innledning fra Anders Bjartnes, Energi og klima

Bjartnes viste til internasjonale bokføringsregler som sier at biomasse telles som null ved forbrenning. Dette er problematisk fordi det er faglig feil, og fordi det kan ha bidratt til globale verdikjeder med negative konsekvenser. Norge er svært avhengig av import, ettersom det er foreløpig svært liten grad av produksjon av avansert biodrivstoff i Norge. Dette på tross av at biodrivstoffpolitikken i stor grad har vært begrunnet med å støtte næringsutvikling i Norge.

Innlegg fra inviterte deltakere:

Deltakere i diskusjonsmøtet var invitert til å gi sine perspektiv, særlig knyttet til fire spørsmål:

1. *Hvordan vil din bruk av biomasse være i et lavutslippssamfunn?*
2. *Hvor mye biomasse skal vi bruke til energi (fast og flytende) og produkter i det norske lavutslippssamfunnet, og hvordan passer din bruk av biomasse til dette?*
3. *Hvor skal biomassen komme fra?*
4. *Hva betyr bruken av biomasse for tilgjengelig kraft og areal til andre behov?*

- Mange deltakere mente at vi må ha en forsiktig tilnærming til bruk og produksjon av biomasse ettersom produksjon går utover økosystemtjenester.
- Flere argumenterte for at kaskadepriippet, som sier at biomassen bør anvendes der den gir høyest verdi, bør tas i bruk mer systematisk. Vi bør tenke energi- og arealeffektivitet i alt vi gjør.
- Det var bred enighet om at bruken bør reserveres til det som ikke kan elektrifiseres, for eksempel luftfart og skipsfart. Alt annet bør være en overgangsløsning. Samtidig bør ikke behovet for en overgangsløsning undervurderes ettersom elektrifisering tar tid.
- Også ikke-energirelaterte formål for bruken av biomasse, som byggematerialer, erstatning for plast mv, må tas høyde for i prioriteringen av hvor biomassen bør brukes.
- Flere mente at klimaregnskapet blir bedre om biomassen kommer fra Norge.
- I Norge er det skog og tare som er de mest attraktive råstoffene å basere produksjonen på.
- Samtidig mente flere at det må være en balanse mellom vern og vekst av norsk skog, og at Norge bør bli flinkere på å utnytte restprodukter i skog og fra matproduksjon som for eksempel slam fra norske oppdrettsanlegg.
- Noen så det som en utfordring for omstillingen at så mye av reguleringen innen skogbruket er overlatt til skognæringens egne sertifiseringsordninger.
- Det ble vist til at myndighetene bør vurdere samlokalisering grundigere for å få i gang tare dyrking. I Nederland plikter myndighetene å utrede samlokalisering med tare dyrking når man bygger offshore vind.
- Mange viste til at det er lite sirkulær ressursbruk i Norge i dag. Det ble trukket fram et eksempel om at restavfall hives på havet, mens det samtidig produseres gjødsel basert på fosfor fra Russland og Belarus.
- Det ble også trukket fram at biogassen er sirkulær og kan bidra positivt inn i et helhetlig energisystem.

Avslutning

Utvagsleder Martin Skancke oppsummerte diskusjonen og takket for innspillene til det videre arbeidet i Klimautvalget 2050.